

A Magyar Nyelv és a Tudományok Szabó T. Attila-ösztöndíj

„Si non Marte, arte”
Kard helyett tudást

Az ösztöndíjat a nyelvész Szabó T. Attila (1906–1987) emlékére alapították a Szabó-Törpényi és a Borhidi-Thury nagycsaládok, olyan 45 évesnél fiatalabb szakemberek támogatására, akik a magyar tudományos nyelv igényes használatát, fejlesztését fontosnak tartják és tesznek érte.

A díjat az MTA Magyar Tudományos Szaknyelvi Elnöki Bizottságával (MTA-MSzEB) és az Erdélyi Múzeum-Egyesülettel (EME) együttműködve, a Magyar Nyelvtudományi Társaság (MNYT) iktatja díjai közé, és a Magyar Nyelvészeti Kutatóállomások Hálózatának (TERMINI) elismeréseként ítéli oda 2018-tól kezdődően, minden év márciusában.

Az ösztöndíjra minden év január 30-áig jelölhetnek az alapítók, az együttműködők (MTA-MSzEB, EME, MNYT, TERMINI), valamint egyetemi tanszékek vezetői, a magyar szaknyelv fejlesztésére hivatott folyóiratok és kiadók főszerkesztői (*Magyar Tudomány*, *Erdélyi Múzeum*, *Magyar Nyelv*, *Magyar Nyelvőr*, *Magyar Orvosi Nyelv*, *Természet Világa*, *Élet és Tudomány*, tudományos és tankönyvkiadók stb.), illetőleg az általuk felkért szakemberek az alábbi címen: sztd.termini@gmail.com

Az ösztöndíj odaítéléséről a SZTAD Kuratóriuma dönt a következő szempontokat értékelve:

1. magyar szaknyelvi tudatosság;
2. magyar szaknyelvi munkásság;
3. magyar szaknyelv-történeti szempontok, külön is az *Erdélyi Magyar Szótörténeti Tár* (SZT) és Erdélyi Helynévtörténeti Adattár (EHA) nyomtatott és digitális használata, lásd: (<http://mek.oszk.hu/08300/08370/pdf/index.html>; <http://emsz.db.iif.hu/cgi-bin/emsz.cgi>; <http://eha.elte.hu/>)
4. az eurázsiai szaknyelvekkel való kapcsolatok kutatása, különös tekintettel a magyarsággal együtt élő népek szaknyelveiből való fordításra;
5. egyéb, a bíráló által kiemelt szempontok (pl. világháló, „kiber-blogger” szempontok stb.).

A SZTAD a Termini Egyesület – Szabó T. Attila-ösztöndíj számláján (OTP 11713012-21450833) alkalmi és/vagy rendszeres adományokkal gyarapítható a kedvezményezett (SZTAD) és az adományozó adatainak feltüntetésével. Alapja 2017 novemberében 1 300 000 Forint. Díjazásra a mindenkori alap 10%-a fordítható.

Az Alapítók a Szabó T. Attila-ösztöndíj létrehozását 2017. szeptember 23-án jelentették be a sukorói református templomban. Hivatalossá ez év október 13-án a Magyar Nyelvstratégiai Intézet és a Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat sárospataki konferenciáján tették. (szta)

Szabó T. Attila

Gondolatok és tények a magyar szaknyelvek félezer évéről (Sukoró, 2017)

„Ma a magyar élettudományi szaknyelvek fejlődéséről sűrítke 10 percbe 1000 esztendő...”

A világról magyarul szerzett tudásunk szavai egy homályos ósnyelvben gyökereznek. A tudományos szintet görögül, és főként latinul értük el először. A magyar élettudományi szaknyelvek fejlődése 1536 és 1541 közt kezdődik Sylvester János környezetében, a Sárospataki Orvosbotanikai Iskolával. Ebben a körben fogant első szakkönyveinknek az ideje (kellene volna), illetve jövőre (kellene) megünnepelni a 480. és 440. születésnapját.

200 éve jött rá Bolyai János arra, hogy a világűrben nem érvényes a földi geometria, és vele nagyjából egy időben Fesetics Imre arra, hogy a „*Természet genetikai törvényei*” lényegileg új természeti törvények.

Újabb évszázadokat átugorva megállapíthatjuk, hogy a 2000-es években magyar szaknyelveink az angol egyeduralma miatt egyre torzulnak, sorvadnak. Ezért jelentettünk be 2017 szeptemberében itt, a sukorói református templomban a *Magyar Nyelv és a Tudományok – Szabó T. Attila-ösztöndíj* megalapítását.”

(Részletek az előadásból, Sukoró 2017)